

**แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในบุญปรีวาสกรรม
อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี***
**The Guidelines for Promoting Morality and Ethics in the
Parivāsakamma Meritorious Activity, Phen District,
Udon Thani Province**

พระณัฐธัญ ธมฺมทินฺโน, พระมหาดาวสยาม วชิรปัญโญ และพระโสภณพัฒนบัณฑิต
Phra Nattan Dhammadinno, Phramaha Daosayam Vajirapaṭṭhō and Phra Sophonphanabundit
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nadtan1975@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในพิธีเข้าปรีวาสกรรม สมัยพุทธกาล 2) ศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในบุญปรีวาสกรรม อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี และ 3) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในบุญปรีวาสกรรม อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูลจากเอกสารการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำมาเขียนเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การอยู่ปรีวาสกรรมของพระภิกษุมีมาตั้งแต่ในสมัยพุทธกาล ที่ปรากฏในพระธรรมวินัยและพระไตรปิฎก ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 อย่าง 1) อปฺปฉินฺนปรีวาส (ปรีวาสสำหรับคฤหัสถ์) 2) ปฏิจฉินฺนปรีวาส 3) สโมธานปรีวาส 4) สุทนต์ปรีวาส
2. การอยู่ปรีวาสกรรมของวัดรอยพระพุทธบาทภูพานิชย์ ชุมชนตำบลเตาไห อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี จัดปรีวาสแบบจุฬาสถูปปรีวาส คือ 9 คืน 10 วัน เนื่องจากการอยู่ปรีวาสแบบนี้ง่ายต่อการปฏิบัติ
3. การเข้าอยู่ปรีวาสกรรมของพระสงฆ์ที่มีผลต่อชาวพุทธชุมชนตำบลเตาไห อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี นอกจากจะเป็นการปฏิบัติของพระภิกษุและผู้สนใจแล้วยังส่งเสริมให้คนในชุมชนรู้จักการให้ทาน เพื่อผูกมิตรไมตรีความสัมพันธ์ของคนในชุมชน รู้จักการรักษาศีล สำรวมกาย วาจา ไม่สร้างความเดือดร้อน

*ได้รับบทความ: 30 พฤษภาคม 2565; แก้ไขบทความ: 19 สิงหาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 22 ธันวาคม 2565

Received: May 30, 2022; Revised: August 19, 2022; Accepted: December 22, 2022

ให้แก่คนในชุมชนและการเจริญเมตตาภาวนา ทำให้เป็นคนดีหรือเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีเพราะเกิดจากการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ทำให้เกิดเป็นชุมชนเข้มแข็ง มีความรู้ความเข้าใจไปในทิศทางอันเดียวกัน และสามารถทำให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตาม หลักธรรมคำสอนส่งผลในหลายด้าน เช่น ตนเอง ครอบครัว สังคม พระพุทธศาสนา วัฒนธรรม จารีตประเพณี การเมือง การปกครอง

คำสำคัญ: แนวทางการส่งเสริม; คุณธรรมจริยธรรม; บุญปรีวาสนกรรม

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the promotion of morality and ethics in the Parivāsakamma meritorious activity during the Buddha's time; 2) to study the promotion of morality and ethics in the Parivāsakamma meritorious activity in Phen District, Udon Thani Province, and 3) to study the guidelines for promoting morality and ethics in the Parivāsakamma meritorious activity in Phen District. This study was carried out by means of qualitative research by collecting the documents and in-depth interviews. The obtained data were interpreted by a descriptive writing.

The research results were as follows:

1. The Parivāsakamma meritorious activity of monks has existed since the Buddha's time. This activity appears in the Dhamma Vinaya and the Tipitaka in four types: 1) Appaṭicachannaparivāsa (Parivāsa for laypeople); 2) Paṭicachannaparivāsa; 3) Samodhānaparivāsa; 4) Sudadhantaparivāsa.
2. The Parivāsakamma meritorious activity of Wat Roi Phra Phutthabat Naruenat, Tao Hai Subdistrict Community, Phen District, Udon Thani Province is organized as the Cūlasudadhantaparivāsa in nine nights and ten days due to its convenience of practice.
3. The Parivāsakamma of monks affects the Buddhist community of Tao Hai Subdistrict, Phen district, Udon Thani province. In addition to the practice of monks and those who are interested, it encouraged people in the community to perform giving in order to build friendship and relationships among the people in the community, to keep the precepts and to keep the body and speech, do not cause trouble for the people in the community. People also cultivated compassion, and this made them become good people or complete human beings with good morals and ethics because of the correct learning. This created a strong community, and the community members have knowledge

and understanding in the same direction. They were able to practice correctly according to the doctrine, resulting in many aspects such as oneself, family, society, Buddhism, culture, customs, politics, and governance.

Keywords: Guidelines for Promoting; Morality; Parivāsakamma

1. บทนำ

ในอดีตชาวบ้านเตาไห-บ้านสร้างกวางก็เป็นอีกหมู่บ้านหนึ่ง ที่ชอบทำบุญตักบาตรให้ทานรักษาศีล เจริญเมตตาภาวนา (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก, 2553, หน้า 1-2) โดยที่มีหลวงปู่โชติ ธรรมโร แห่งวัดป่ารอยพระพุทธบาทนฤนาถและพระอาจารย์สมาน พุทธสาโร (พระครูชัยสารโพธิคุณ) วัดโพธิ์ชัยเตาไหเป็นศูนย์ร่วมจิตใจของชาวบ้านเตาไห-บ้านสร้างกวางพอถึงฤดูเดือนสามก็จะมีการปฏิบัติธรรมที่วัดป่ารอยพระพุทธบาทนฤนาถ ตลอดทุกปีก็มีชาวบ้านและพระสงฆ์ในเขตตำบลใกล้เคียง มาเข้าร่วมปฏิบัติธรรมเรื่อยมา ตามจารีตประเพณีของคนอีสานในอดีตที่วัดป่ารอยพระพุทธบาทนฤนาถจะมีการปฏิบัติธรรมสถานที่สำหรับเข้ากรรมจะต้องเจียบสงบไม่พลุกพล่าน เมื่อได้เวลาแล้วจึงเข้ากรรม และเมื่อออกจากกรรมแล้วจึงถือว่าหมดมลทินชาวบ้านที่เกี่ยวข้องกับพิธีบุญเข้ากรรมนี้จะเป็นโยมอุปัฏฐากด้วยจตุปัจจัยแด่พระภิกษุสงฆ์ตลอดเวลาที่เข้ากรรม เพราะพระภิกษุสงฆ์ไม่มีเวลาออกบิณฑบาต เมื่อพระภิกษุสงฆ์ออกจากกรรมแล้ว จะมีการทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารและฟังเทศน์ตลอดทั้งวัน ถือว่าได้กุศลหรือผลานิสงส์แรงมาก ชุมชนลุ่มแม่น้ำโขงจึงถือเป็นประเพณีที่ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมา (นันทวัน สวานายน, 2550,

หน้า 113-114.) บุญเข้ากรรม หรือบุญเดือนเจียงจึงเป็นความเชื่อว่าเป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา โดยตรงแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความบริสุทธิ์ในพระวินัยสงฆ์ (วิมหา. (ไทย) 6/127/228) รวมทั้งศรัทธา ความเชื่อที่ว่า การเข้าปริวาสกรรม ของพระภิกษุสงฆ์ สามารถพ้นอาบัติ (พระมหาวิจิตร ธีรญาโณ, 2556, หน้า 24-35) “ตกฤดูเดือนอ้าย สายลมมาหนาวหนาวเดือนนี้ตกหว่างช่วง สังโฆเจ้าเพิ่นเข้ากรรม เฮามาพากันค้าทำบุญตักบาตร ปริวาสอยู่ ชูคำศาสนา” ถึงเดือนอ้าย เดือนเจียง หรือเดือนที่หนึ่ง ชุมชนลุ่มแม่น้ำโขงจะมีพิธีกรรมเกี่ยวเนื่องกับพระพุทธศาสนา คือ การทำบุญเข้ากรรม โดยเชื่อว่าพระภิกษุสงฆ์ผู้ทำผิดในอาบัติสังฆาทิเสส เช่น การจับต้องกายหญิงขณะมีความกำหนดยินดีในราคะต้นหา จะออกจากอาบัติได้ก็โดยวิธีเข้ากรรมหรืออยู่ปริวาสกรรมตามพระวินัยเท่านั้น ถ้าไม่ทำพิธีเข้ากรรมพระภิกษุสงฆ์รูปนั้นก็จะเป็นผู้มัวหมองไม่บริสุทธิ์ตลอดชีวิต (อุดม บัวศรี, 2546, หน้า 259)

แต่ในปัจจุบันนี้การเกิดขึ้นจากผลการผลิตทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งมนุษย์ได้คิดดัดแปลงสร้างสรรค์ขึ้นมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และมนุษย์ได้นำเอาวิธีการใหม่ๆ มาใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์จากธรรมชาติ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบของสังคมความเป็นอยู่ของชาวไทยพุทธ เช่น

โทรทัศน์เผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ประพฤติไม่เหมาะสมบ้างหรือทางโลกโซเซียลก็เช่นกัน และวัฒนธรรมประเพณีบางอย่างก็หายไป

การรับเอาวัฒนธรรมใหม่ จะเกิดขึ้นในสภาวะแห่งการสอดคล้อง ซึ่งเป็นจุดที่เกิดความพอดีหรือสมดุลกัน เมื่อวัฒนธรรมหนึ่งประสบกับอีกวัฒนธรรมหนึ่ง เช่น การขยายตัวทางการศึกษา และเทคนิคการผลิตแบบตะวันตก การแต่งกาย การพูดจา การที่ไม่เคารพผู้ใหญ่ เป็นคนห่างไกลจากวัดวาอาราม ห่างไกลพระพุทธศาสนา ไม่ยอมรับว่าวัฒนธรรมประเพณีของคนอีสานว่ามีคุณค่า ไม่ละอายต่อบาป ไม่ยำเกรงผู้เฒ่า ผู้แก่ ครู อาจารย์ และพระสงฆ์องค์เจ้า ตี๋มสุรายาเมาทำตัวผิดจารีตประเพณีฮิตสิบสอง ไม่ชวนชวายเป็นบุญกุศลสิ่งเหล่านี้กำลังเกิดขึ้นกับคนรุ่นใหม่ในชุมชนตำบลเตาไห “อนาคตพระสงฆ์คงได้ทำไรไถนา หาบปลา ปลุกข้าวไว้กินเอง” เพราะค่านิยมของไทยยอมรับผู้มีการศึกษาและความต้องการเพิ่มผลผลิตเนื่องจากมีจำนวนพลเมืองมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมตะวันตกอย่างอื่นเข้ามาอยู่ในสังคมไทย

จากเหตุผลความสำคัญที่พบปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยม และเป็นพระวิทยากรได้สอนนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอยู่เป็นประจำ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากจารีตประเพณีฮิตสิบสอง ด้านคุณธรรมจริยธรรมไปให้ผู้บริหารครูและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ให้มีประสิทธิภาพทั้งต่อตนเองและต่อส่วนรวมในสังคม และวัฒนธรรม ประเพณีฮิตสิบสองสืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในพิธีเข้าปริวาสกรรมสมัยพุทธกาล
2. ศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในบุญปริวาสกรรม อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี
3. ศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในบุญปริวาสกรรม อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลทางด้านเอกสาร (Documenty Investigation) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ และชั้นทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับพระไตรปิฎก หนังสือ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานวิจัย เอกสาร ตลอดจนข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวกับ แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในบุญปริวาสกรรม อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ดังนี้
2. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งสถานที่จริง ได้แก่ ชุมชนบ้านเตาไห-บ้านสร้างกวาง ตำบลเตาไห อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
3. วิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร (Documenty Investigation) ที่ทำการศึกษาทั้งที่เป็นเอกสารชั้นปฐมภูมิ ชั้นทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับพระไตรปิฎก

หนังสือ สารนิพนธ์ สารนิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์และ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. วิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามที่ได้จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 30 รูป/คน และการสังเกตการณ์

5. รวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลเพื่อทำการจัดรูปเล่ม หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลในลักษณะการพรรณนาความ (Documenty Investigation) ประกอบภาพถ่าย และการพรรณนาประกอบการบรรยายเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในบุญ ปริวาสกรรม อำเภอฟะนิง จังหวัดอุดรธานี อันจะนำมาซึ่งองค์ความรู้ของการวิจัย และการนำไปใช้เป็น แนวทางการในการศึกษา การพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมสืบต่อไป

4. สรุปผลการวิจัย

1. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในพิธี เข้าปริวาสกรรมสมัยพุทธกาล เป็นการอยู่ปริวาส กรรมของพระภิกษุมีมาตั้งแต่ในสมัยพุทธกาล ดังที่ เห็นจากอาทิภัมมิกะว่า พระภิกษุผู้เป็นต้นแห่ง บัญญัติสี่ขาบทสังฆาติเสส ซึ่งปรากฏมีขึ้นในพระ วินัยและพระไตรปิฎก รวมถึงเรื่องของการอยู่ ปริวาสกรรม 4 อย่างดังนี้ 1) อปฺปจฉันนปริวาส ได้แก่ การอยู่ปริวาสแห่งเดียรธีย์ นักบวชนอก ศาสนา ซึ่งประสงค์จะบรรพชาอุปสมบทใน พระพุทธศาสนา ให้มีกำหนดอยู่ปริวาส 4 เดือน 2) ปฏิจฉันนปริวาส ได้แก่ ปริวาสที่สงฆ์พึงให้แก่ภิกษุ ผู้ต้องอาบัติสังฆาติเสสแล้วปกปิดไว้ เช่น 1 วันบ้าง 2 วันบ้าง จนกระทั่งถึง 10 ปี 20 ปี เป็นต้น หรือ

นานเท่าวันที่ตนบวชเป็นที่สุดตามแต่จะปิดไว้นานเท่าใด ต้องอยู่ปริวาสนานเท่านั้น 3) สโมธานปริวาส รวบรวมหรือ ประมวล ได้แก่ รวบรวมวัน-คืน ที่ปิดอาบัติไว้ก็ดีรวบรวมวัตถุ (คือข้อสิกขาบทที่ต้องอาบัติ) ในสังฆาติเสส 13 ข้อ เข้าด้วยกันแล้วอยู่ปริวาสสโมธานปริวาส มี 3 คือ 1) โอธานสโมธาน คือ อาบัติมากกว่าหนึ่ง ปกปิดไว้นานเท่ากัน เช่น ต้องอาบัติ 2 ครั้ง คราวละ 5 วัน ประมวลเข้าด้วยกัน ต้องประพฤติปริวาส 5 วัน 2) อัคคสโมธาน คือ อาบัติมากกว่าหนึ่งและปกปิดไว้นานไม่เท่ากัน เช่น ต้องอาบัติ 3 คราว ปิดไว้ 3 วันบ้าง 7 วันบ้าง ประมวลเข้าด้วยกันประพฤติปริวาสเท่าจำนวนวันที่มากที่สุด (คือ 7 วัน) 3) มิสสสโมธานปริวาส คือ อาบัติต่างวัตถุกัน เช่น สัตว์เจตนิกาภิมี กายสังสัคคะก็มี พุทธจุลลวากาภิมี มีวันปิดเสมอกันก็มี ไม่เสมอกันก็มี 4) สุทนต์ปริวาส เป็นปริวาสที่กำหนดเอาความบริสุทธิ์เป็นที่สุด ของภิกษุที่ต้องอาบัติสังฆาติเสสแล้ว ไม่รู้ที่สุดอาบัติ ไม่รู้ที่สุดราตรี ระลึกถึงจำนวนวันที่ปกปิดไว้ได้ไม่แน่นอน หรือ ระลึกถึงที่สุดราตรีไม่ได้เลย สงสัยในที่สุดอาบัติ สงสัยในที่สุดราตรี พึงขอสุทนต์ปริวาส ต่อสงฆ์แล้วอยู่ปริวาสไปจนกว่า จะแน่ใจว่าบริสุทธิ์แล้ว จึงขอมานัตกับสงฆ์เพื่อปฏิบัติให้ครบราตรี จนสิ้นสุดการอยู่ปริวาสกรรม

2. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในบุญ ปริวาสกรรม อำเภอฟะนิง จังหวัดอุดรธานี เป็น ความสำคัญของประเพณีที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ประชาชนในอดีตมีความมุ่งหวังเพื่อที่จะสืบต่อ พระพุทธศาสนา จากการศึกษา การเข้าอยู่ปริวาส กรรมของชาวพุทธบ้านเตาไห ตำบลเตาไห อำเภอฟะนิง

จังหวัดอุดรธานี พบว่า การอยู่ปรีวาสที่ปฏิบัติเป็น ประเพณีเป็นแบบสุทธันตปรีวาส เฉพาะจุฬสุทธันต ปรีวาสเท่านั้น เนื่องจากการอยู่ปรีวาสแบบนี้ง่าย ต่อการปฏิบัติ ไม่มีขั้นตอนมากมายเหมือนกับ ปรีวาสแบบอื่น เพราะถ้าภิกษุรูปใดต้องอาบัติที่มี โทษหนักแล้ว ภายหลังระลึกได้ว่าตนเองได้ล่วง ละเมิดอาบัติมาแล้วเป็นเวลา กี่วัน กี่เดือน ก็ขอ ปรีวาสเท่ากับวันที่ตนได้ปกปิดไว้เหล่านั้นก็ดีและ การอยู่ปรีวาสกรรมของวัดรอยพระพุทธบาทภูพาน ผาแดง อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี จัดปรีวาส แบบ 9 คีน 10 วัน เท่านั้น พระผู้ที่อยู่ปรีวาสจะ ปกปิดอาบัติหนักมานานเท่าไรก็ตาม แต่ก็มาขออยู่ ปรีวาสเพียง 3 ราตรี ขอมานัตต์ครบ 6 ราตรีรุ่งเช้า ก็เป็นอัพทาน ประเพณีการอยู่ปรีวาสกรรมในสมัย ปัจจุบันเน้นหนักไปในด้านการฝึกฝนอบรมข้อวัตร ปฏิบัติ ตลอดจนกรรมฐานและ เป็นการส่งเสริมให้ คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติธรรม ในงาน บุญปรีวาสกรรม โดยการรักษาศีล 5 และศีล 8 หรือ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การบวชชีพรามณ์เพื่อรักษา พริหมจารี ด้านการรักษากาย วาจา ใจ ผลคือเป็นการ ช่วยจรรโลงและ เผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มั่นคง

3. แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในบุญปรีวาสกรรม อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น บุญกิริยา วัตถุ 3 เพื่อพัฒนาศักยภาพของพระสงฆ์และคน ในชุมชนให้มีความประพฤติที่ดีงามตาม หลักธรรม คำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งมีหลักใหญ่ๆ อยู่ 3 ประการ คือ

3.1 ทานมัย คือ ให้ทานเป็นการ ให้การสละหรือการเผื่อแผ่แบ่งปัน ไม่ว่าจะเป็นทอง

ข้าวของ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใด และไม่ว่าแก่ใคร ก็ถือเป็นบุญทั้งสิ้น

3.2 สілมัย คือ การรักษาศีล หรือ สілมัย เป็นการปฏิบัติทางกายและวาจา เช่น ศีล 5 ศีล 8 เป็นการรักษากาย วาจา ให้เรียบร้อย การรักษาศีลเป็นการฝึกฝนมิให้ไปเบียดเบียน ผู้อื่น ในขณะเดียวกันก็เป็นการลด ละ เลิกความชั่ว มุ่งให้กระทำความดีอันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต มิให้ตกต่ำลง

3.3 ภาวนามัย คือ การเจริญภาวนา หรือภาวนามัยเป็นการทำบุญอีกรูปแบบที่มุ่งพัฒนา จิตใจและปัญญา ทำให้จิตใจสงบเห็นคุณค่า สิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริงซึ่งในข้อนี้หลายคนอาจ จะทำเป็นประจำอยู่แล้ว เช่น นั่งสมาธิวิปัสสนา แต่หลายคนอาจจะคิดว่าเป็นเรื่องยากเกินกำลัง ผู้ที่สั่งสมเอาบารมีไว้มากจะทำให้สามารถทำอะไร บรรลุผลสำเร็จทุกประการ

การเข้าอยู่ปรีวาสกรรมของพระสงฆ์ เมื่อ สังคมได้รับเอาแนวคิดของการเข้าอยู่ปรีวาสกรรม มาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตย่อม ส่งผลสืบต่อ มาเป็นวัฒนธรรมประเพณีหรือเรียกอีกอย่างหนึ่ง ว่า ภูมิปัญญาที่สั่งสมเอาความรู้ที่คนรุ่นก่อนได้ สรรค์สร้างเอาไว้ และรักษาสืบทอดส่งต่อกันมา จนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีสาระสำคัญอยู่ที่การเข้าใจถึง แก่นแท้ของชีวิตคือ ความเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา การจะเข้าใจในสิ่งนี้ได้ ที่สำคัญต้องสร้างสมเอาคุณ งามความดีเป็นพื้นฐาน ที่เรียกว่า บารมี การสร้าง บารมีเป็นแนวคิดที่ถูกฝังลึกในจิตใจของคนอีสาน

การเข้าปรีวาสกรรมของพระสงฆ์ที่มีผลต่อ ชาวพุทธชุมชนตำบลเตาไห อำเภอเพ็ญ จังหวัด

อุดรธานี นอกจากจะเป็นการประพัตติปฏิบัติของ พระภิกษุและผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว ยังส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านพุทธศาสนาในระดับต่างๆ กันอีกด้วย กล่าวคือ ยังส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทางด้าน พระพุทธศาสนาในระดับของครอบครัว ชุมชน สังคม ศาสนา วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง

5. อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมในบุญปรีวาสนกรรมอำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในพิธี เข้าปรีวาสนกรรมสมัยพุทธกาล การอยู่ปรีวาสนกรรม ของพระภิกษุมิมาตั้งแต่ในสมัยพุทธกาล ซึ่งปรากฏ มีขึ้นในพระวินัยและพระไตรปิฎก รวมถึงเรื่องของการอยู่ปรีวาสนกรรม ที่ปรากฏในพระธรรมวินัยและ พระไตรปิฎกซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 อย่าง 1) อปฺปจฉัน นปรีวาสน (ปรีวาสนสำหรับคฤหัสถ์) 2) ปฏิจฉันน ปรีวาสน 3) สโมธานปรีวาสน 4) สุทนต์ปรีวาสน สอดคล้องกับแนวคิดของอุทัย บุญเย็น (2554, หน้า 9) ได้อธิบายไว้ว่า ปรีวาสน เรียกกันทั่วไปว่า “อยู่ กรรม” เป็นวิธีออกจากอาบัติสังฆาทิเสส โดยการ ลงโทษตนเองด้วยการปฏิบัติต่างๆ เป็นต้น การลงโทษ ตนเองนี้ จำนวนวันให้เท่ากับวันที่ปิตอาบัติสังฆาทิ เสสไว้ พระภิกษุผู้อยู่ปรีวาสน เรียกว่า ปาปริวาสสิก พระภิกษุ ปรีวาสนมี 3 อย่าง คือ 1) ปฏิจฉันนปรีวาสน 2) สโมธานปรีวาสน 3) สุทนต์ปรีวาสน

2. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในบุญ ปรีวาสนกรรม อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี การอยู่

ปรีวาสนกรรม วัดรอยพระพุทธรูปพนาถ เป็นแบบ สุทนต์ปรีวาสน เฉพาะบุญสุทนต์ปรีวาสน เท่านั้น เนื่องจากการอยู่ปรีวาสนแบบนี้ง่ายต่อการปฏิบัติ จัดปรีวาสนแบบ 9 คืน 10 วัน เท่านั้น ประเพณีการ อยู่ปรีวาสนกรรมในสมัยปัจจุบัน สอดคล้องกับ แนวคิดของโชติ ศรีสุวรรณ (2552, หน้า 12-13) ได้กล่าวถึง ประเพณีสิบสองเดือนบุญเข้ากรรม จะเริ่มช่วงเดือนอ้าย ที่จริงบุญเข้ากรรมเป็นเรื่อง ของพระที่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ซึ่งเป็นอาบัติหนัก ขนาดกลาง พระภิกษุต้องเข้าไปอยู่ในที่จำกัด ตั้งตนอยู่ในสมาธิชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ เพื่อให้ตน พ้นมลทินและยึดถือเป็นการทำบุญทดแทนบุญคุณ มารดาที่ต้อง “อยู่ไฟ” หรือที่เรียกว่า “อยู่กรรม” “พระสงฆ์จะอยู่ปรีวาสนกรรม 9 ราตรี 3 ราตรีแรก เรียกว่า “อยู่ปรีวาสน” 6 ราตรีต่อมาเรียกว่า “อยู่ มานัต” เมื่อครบ 9 ราตรีเรียกว่า “อัพภาน” ออก จากกรรม โดยที่พระสงฆ์ 20 รูปเป็นผู้สวดอัพภาน ซึ่งเป็นการสวดระงับอาบัติ พระภิกษุที่ออกจากการ อยู่ปรีวาสนกรรมแล้วถือว่าเป็นผู้หมดมลทินเป็น พระภิกษุผู้มีศีลบริสุทธิ์นี้แล้วเคารพกราบไหว้

3. แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในบุญปรีวาสนกรรม อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ทำให้ทราบว่า นอกจากจะเป็นกาปฏิบัติของพระภิกษุ และผู้ที่เกี่ยวข้องแล้วยังส่งเสริมให้คนในชุมชนรู้จัก การให้ทาน เพื่อผูกมิตรไมตรีความสัมพันธ์ รู้จักการ รักษาศีล สำรวมกาย วาจา ไม่สร้างความเดือดร้อน ให้แก่คนในชุมชนและการเจริญเมตตาภาวนา ทำให้เป็นคนดีหรือ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มี คุณธรรม จริยธรรมที่ดีส่งผลในหลายด้าน เช่น ตนเอง ครอบครัว สังคม พระพุทธศาสนา วัฒนธรรม จารีต

ประเพณี และการเมืองการปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระวิจิตร อธิโก (ชัยเจริญวรรณ) (2561) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการของกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าบนดอยแม่ฟ้าหลวง พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา โดยใช้หลักภวนา 4 เป็นการทำให้เกิดความเจริญของชีวิต 4 ด้าน 1) ความเจริญทางกาย การพัฒนาร่างกายให้มีความสมบูรณ์แข็งแรง 2) ความเจริญด้านศีล การมีวินัยต่อตนเองการควบคุมตนเองไม่ให้ตกเป็นทาสของอบายมุข 3) ความเจริญด้านจิต การสร้างความมั่นคงและความเจริญให้เกิดขึ้นภายในจิตใจ 4) ความเจริญด้านสติปัญญา เป็นสาเหตุทำให้เกิดการสร้างความรู้ และความเข้าใจในการพัฒนาคุณภาพให้มีความสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประพิศ โบราณมูล (2554, หน้า 53-62) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิบัติตามหลักธรรมบุญกิริยาวัตถุ 3 ของข้าราชการในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด มีการปฏิบัติตามหลักธรรมบุญกิริยาวัตถุ 3 โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ที่ตั้งไว้

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1.1 การเข้าอยู่ปริวาสกรรมของพระสงฆ์ที่มีผลต่อชาวพุทธบ้านเตาไห ตำบลเตาไห อำเภอฟะนิง จังหวัดอุดรธานี เป็นที่น่าควรศึกษาเป็นแบบในการจัดปริวาสกรรม

1.2 เป็นสถานที่แหล่งเรียนรู้ของชุมชนบ้านเตาไห ตำบลเตาไห อำเภอฟะนิง จังหวัดอุดรธานีที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีฮีตสิบสองคองสิบสี่

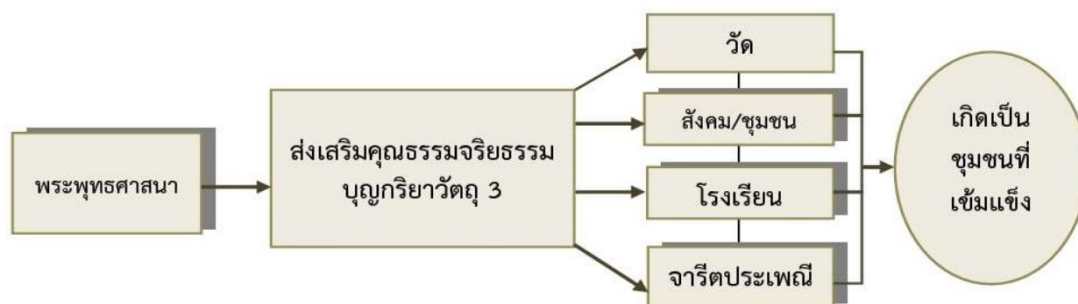
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 การศึกษารูปแบบของการอยู่ปริวาสกรรมในยุคปัจจุบัน

2.2 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของประเพณีการอยู่ปริวาสกรรม: กรณีศึกษาเดือนอ้าย

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในงานบุญปริวาสกรรมอำเภอฟะนิง จังหวัดอุดรธานี ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้ 1) คนในชุมชนตำบลเตาไห อดีตที่เคยทะเลาะวิวาทสร้างความเดือดร้อน ในงานบุญประเพณีต่างๆ หรืองานกีฬาของหน่วยงานต่างๆ ก็ไม่เกิดขึ้นอีก 2) วัดบ้านโรงเรียนมีความสามัคคีมากขึ้น ทำให้เกิดการบวชสามเณรภาคฤดูร้อนและ ส่งลูกชายไปบวชเรียนบาลีที่กรุงเทพฯ เพื่อรักษาสืบทอดพระพุทธศาสนา 3) คนในชุมชนตำบลเตาไห มีคุณธรรมและจริยธรรมมากขึ้น ปัญหาเด็กท้องในวัยเรียนก็ไม่มีและครอบครัวหย่าร้างก็ลดลง 4) คนในชุมชนตำบลเตาไห จะเลือกผู้นำชุมชนที่มี คุณธรรมและจริยธรรม เพราะจะเห็นได้จากการไม่มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงอย่างเมื่อก่อน ตามแผนภาพประกอบดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- โชติ ศรีสุวรรณ. (2552). *ประเพณีสิบสองเดือน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- นันทวัน สาวนายน. (2550). *บุญเข้ากรรม*. ในบรรณานุกรมขนบประเพณีไทย หมวดประเพณีราษฎร์. กรุงเทพฯ: สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์.
- ประพิศ โบราณมูล. (2554). บทควมวิจัยการปฏิบัติตนตามหลักธรรม บุญกิริยาวัตถุ 3 ของข้าราชการครูในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารสถาบันญาณสังวรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 2(1), 53-62.
- พระมหาวิจิตร ธีรญาโณ. (2556). *การศึกษาการเข้าอยู่ปริวาสกรรมของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระวิจิตร อธิโก (ชัยเจริญวรรณ). (2561). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการของกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าบนดอยแม่ฟ้าหลวง*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมเด็จพระญาณสังวร, สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก. (2553). *วิธีสร้างบุญบารมี*. (พิมพ์ครั้งที่ 28). กรุงเทพฯ: พิมพ์สวย.
- อุดม บัวศรี. (2546). *วัฒนธรรมอีสาน*. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- อุทัย บุญเย็น. (2554). *พระไตรปิฎกฉบับผู้เริ่มศึกษาพระวินัยปิฎก เล่ม 4*. กรุงเทพฯ: โพธิ์เนตร.

